

## Botanische kunst van Anita Walsmit Sachs in Westlands Museum

# Natuur in detail

Kleurrijk, gedetailleerd en levendig zijn de schilderijen en tekeningen van bloemen en planten die botanisch tekenaar Anita Walsmit Sachs maakt. In het Westlands Museum zijn haar beste werken te zien.



Anita Walsmit Sachs.

Het was liefde op het eerste gezicht. Als docent mode- en kostuumgeschiedenis Anita Walsmit Sachs in de jaren '90 een boek van botanisch tekenaar Shirley Sherwood onder ogen krijgt, weet ze het meteen: „Toen ik de afbeeldingen in dat boek zag, dacht ik: ik ga me omscholen, ik vind dit zó leuk. Ik hou erg van gedetailleerd werken. Die tekeningen waren koren op mijn molen”, vertelt Walsmit Sachs (1948, Den Haag) enthousiast. Ze is inmiddels een van de bekendste botanische kunstenaars in Nederland. Haar werk hangt overal ter wereld in musea en in allerlei exposities. In het Westlands Museum is er in het bijzonder aandacht voor haar weergave van in het Westland geteelde bloemen en planten, zoals de Oost-Indische kers en de amaryllis.

### Stout bloemetje

Een botanische tekening is een reconstructie van een bloem of plant om deze op wetenschappelijke en accurate wijze weer te geven. Het is een uitleg van hoe een plant eruitziet, geen exacte kopie. Door de compositie en het kleurgebruik krijgt de illustratie



Eendagsbloem.

ook artistieke waarde. „Soms ontstaat er bij toeval een verhaaltje in de compositie”, vertelt Walsmit Sachs. „Sommige bloemen zijn zo geplaatst dat het een familie lijkt. En soms heeft er eentje straf, het stoute bloemetje staat dan afzonderlijk van het andere groepje bloemen. Zoals het bloemetje rechtsonder bij de eendagsbloem. Maar het is natuurlijk maar net wat de toeschouwer ervan maakt”, vervolgt Walsmit Sachs lachend.

### Voltreffer

Anita Walsmit Sachs, opgeleid aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag, werkt lange tijd als docent mode- en kostuumgeschiedenis. Daarna werkt ze als schilder van stillevens in olieverf. Een allergie voor terpentijn en lijnolie brengt haar bij het aquarelleren. Haar kennismaking met botanisch tekenen via het boek van Shirley Sherwood is meteen een voltreffer. Tot haar pensioen is ze hoofd van de afdeling wetenschappelijk tekenen van het Nationaal Herbarium (tegenwoordig Naturalis).

### Saai

Botanisch tekenen gaat terug tot de 16de eeuw. Afbeeldingen staan bijvoorbeeld in kruidenboeken voor medicinale doeleinden. Later komen daar ook wetenschappelijke motivaties bij, bijvoorbeeld om nieuw ontdekte planten vast te leggen. Walsmit Sachs: „De



Alstroemeria.

techniek is sinds die tijd niet wezenlijk veranderd. Fotografie en computers worden tegenwoordig wel gebruikt voor ondersteuning, als hulpmiddel. Maar de werkwijze van het tekenen, dus het nauwkeurig bestuderen van een plant en die eventueel uit elkaar halen om de meeldraden en stamper goed te kunnen zien, is hetzelfde gebleven.” Zelf doet ze alles nog met de hand: „Als je met een computer werkt, wordt de tekening saai. Een handgemaakte tekening is veel persoonlijker en interessanter om naar te kijken.”

### Mislukken kan niet

Walsmit Sachs heeft nog altijd een enorm vaste hand. Een slechte dag of mislukking zit er niet tussen. „Ik maak eerst een nauwkeurige potloodtekening. Dat kan vrij snel, in één of twee dagen. Daar teken ik ook meteen de schaduwen in zodat de vorm van de tekening al vastligt. Daarna schilder ik met aquarelverf. De potloodtekening is daarbij een ondersteuning. Het mislukt eigenlijk nooit, want ik ben er inmiddels zo handig in dat ik problemen altijd kan oplossen. Het kost ook zoveel tijd, ik kan het me niet permitteren om 40 uur met een werkstuk bezig te zijn en dat het dan mislukt.”

### Kunstig opgevouwen

Aan stoppen denkt Walsmit Sachs nog lang niet: „Planten en bloemen hebben een eindeloze variatie in eigenschappen. De complexiteit ervan spreekt me na al die jaren nog steeds aan. Als je een knop openmaakt, zie je de meeldraden en de stamper en alle bloemblaadjes heel kunstig opgevouwen liggen. Dat een complete bloem die, als hij volwassen is, behoorlijk groot kan zijn zo keurig in zo'n klein knopje zit opgevouwen, vind ik fascinerend. Daar kan ik altijd mee uit de voeten.”



Amaryllis.

■ Natuur in detail - botanische kunst van Anita Walsmit Sachs  
T/m 7 januari  
Westlands museum  
Middel Broekweg 154, Honselersdijk  
Open di-zo 13-17  
[www.westlandsmuseum.nl](http://www.westlandsmuseum.nl)